

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

22 päivänä helmikuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeusvaltio – Tuomioistuinten riippumattomuus – SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla – Unionin oikeuden ensisijaisuus – Kansallisella tuomioistuimella ei toimivaltaa tutkia sellaisen kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuutta unionin oikeuden kanssa, jonka asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on todennut perustuslain mukaiseksi –
Kurinpitomenettely

Asiassa C-430/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Curtea de Apel Craiova (ylioikeus, Craiova, Romania) on esittänyt 7.7.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 14.7.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, jonka on pannut vireille

RS,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, C. Lycourgos, E. Regan, S. Rodin, I. Ziemele ja J. Passer sekä tuomarit F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi, N. Wahl, D. Gratsias ja M. L. Arastey Sahún,

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Di Bella,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.11.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Romanian hallitus, asiamiehinään E. Gane, L. Lițu ja L.-E. Bațagoi, avustajanaan M. Manolache,
- Belgian hallitus, asiamiehinään L. Van den Broeck, M. Jacobs ja C. Pochet,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman ja J. Langer,
- Euroopan komissio, asiamiehinään P. J. O. Van Nuffel, I. Rogalski ja K. Herrmann,

* Oikeudenkäyntikieli: romania.

kuultuaan julkisasiamiehen 20.1.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEU 2 artiklan ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty sellaisen valituksen yhteydessä, jonka RS on tehnyt puolisonsa tekemän rikosilmoituksen johdosta aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn kestoista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Romanian perustuslaki

- 3 Romanian perustuslain (Constituția României) 148 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään seuraavaa:
”(2) Liittymisen jälkeen Euroopan unionin perussopimusten määräykset ja muut yhteisön sitovat säännöt ovat ensisijaisia suhteessa niiden kanssa ristiriidassa oleviin kansallisen lainsäädännön säännöksiin liittymisasiakirjan määräysten mukaisesti.

– –

(4) Parlamentti, Romanian presidentti, hallitus ja oikeuslaitos takaavat liittymisasiakirjasta ja 2 momentin säännöksistä johtuvien velvoitteiden noudattamisen.”

Rikosprosessilaki

- 4 Rikosprosessilain (codul de procedură penală) 488¹ §:ssä säädetään, että rikosoikeudellisen menettelyn nopeuttamista koskeva valitus voidaan tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua rikosoikeudellisen menettelyn aloittamisesta asioissa, joissa esitutkintamenettely on vireillä.
- 5 Tämän lain 488⁵ §:n mukaan oikeuksien ja vapauksien osalta toimivaltaisen tuomarin tai toimivaltaisen tuomioistuimen on arvioitava rikosoikeudellisen menettelyn keston kohtuullisuutta ottaen huomioon joukon tässä säännöksessä mainittuja seikkoja.
- 6 Kyseisen lain 488⁶ §:n 1 momentissa säädetään, että jos oikeuksien ja vapauksien osalta toimivaltainen tuomari katsoo valituksen olevan perusteltu, hänen on vahvistettava määräaika, jonka kuluessa syyttäjän on käsiteltävä asia.

Laki nro 303/2004

- 7 Tuomareiden ja syyttäjien asemasta 28.6.2004 annetun lain nro 303/2004 (Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor; Monitorul Oficial al României, I osa, nro 826, 13.9.2005), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä laki nro 303/2004), 99 §:n 8 kohdassa säädetään muun muassa, että Curtea Constituțională (perustuslakituomioistuin, Romania) ratkaisujen noudattamatta jättäminen merkitsee kurinpitorikkomusta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 8 RS oli vastaajana rikosoikeudellisessa menettelyssä, jonka päätteeksi hänet tuomittiin.
- 9 RS:n puoliso teki 1.4.2020 rikosilmoituksen eräästä syyttäjistä ja kahdesta tuomarista, joiden hän väitti syyllistyneen kyseisessä rikosoikeudellisessa menettelyssä perusteettomaan menettelyyn ja virka-aseman väärinkäyttöön.
- 10 Koska kyseinen rikosilmoitus koskee muun muassa tuomareita, sen tutkiminen kuuluu Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiției (oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosasto, jäljempänä sisäinen tutkintaosasto), joka on perustettu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justițieen (ylimmän tuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto, Romania), toimivaltaan. Eräs sisäisen tutkintaosaston syyttäjä aloitti 14.4.2020 antamallaan päätöksellä syytemenettelyn kyseisessä rikosilmoituksessa tarkoitettuja tuomareita vastaan perusteettomasta menettelystä ja virka-aseman väärinkäytöstä.
- 11 RS teki 10.6.2021 ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen rikosprosessilain 488¹ §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä tarkoitettua valituksen, jossa hän väitti kyseisen rikosilmoituksen johdosta vireille pannun syytemenettelyn keston olevan kohtuuton, ja vaati kyseistä tuomioistuinta vahvistamaan määräajan, jonka kuluessa kyseistä rikosilmoitusta käsittelevän syyttäjän on käsiteltävä asia.
- 12 Kyseinen tuomioistuin katsoo, että valituksen ratkaisemiseksi sen on tutkittava kansallista lainsäädäntöä, jolla sisäinen tutkintaosasto on perustettu.
- 13 Kyseinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että unionin tuomioistuin on jo lausunut tätä kansallista lainsäädäntöä koskevista kysymyksistä 18.5.2021 antamassaan tuomiossa Asociația "Forumul Judecătorilor Din România" ym. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393).
- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että kyseisestä tuomiosta ilmenee muun muassa, että unionin oikeutta ja erityisesti SEU 2 artiklaa ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään sellaisen erikoistuneen osaston perustamisesta syyttäjälaitokseen, jolla on yksinomainen toimivalta suorittaa tuomareiden ja syyttäjien tekemiä rikoksia koskeva tutkinta, ilman että tällaisen osaston perustaminen on perusteltua hyvää lainkäyttöä koskevien objektiivisten ja todennettävissä olevien pakottavien syiden vuoksi ja ilman että sen yhteydessä annetaan erityisiä takeita. Näillä takeilla on voitava yhtäältä poistaa vaara siitä, että tätä osastoa käytetään kyseisten tuomareiden ja syyttäjien toiminnan poliittisen valvonnan välineenä, joka voi vaarantaa heidän

- riippumattomuutensa, ja toisaalta varmistaa, että tätä toimivaltaa voidaan käyttää kyseisiin tuomareihin ja syyttäjiin nähden perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklasta johtuvia vaatimuksia noudattaen.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että unionin tuomioistuin on todennut kyseisen tuomion tuomiolauselman 7 kohdassa, että unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion perustuslain tasoiselle lainsäädännölle, sellaisena kuin kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on sitä tulkinnut, jonka mukaan alemmalla tuomioistuimella ei ole oikeutta jättää omasta aloitteestaan soveltamatta yhteistyötä ja Romanian edistymisen seurantaan koskevan järjestelmän perustamisesta tiettyjen arviointiperusteiden täyttämiseksi oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla 13.12.2006 tehdyn komission päätöksen 2006/928/EY (EUVL 2006, L 354, s. 56) soveltamisalaan kuuluvaa kansallista säännöstä, jonka se katsoo unionin tuomioistuimen tuomion valossa olevan ristiriidassa kyseisen päätöksen tai SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan kanssa.
 - 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa laajemmin unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan jokaisen kansallisen tuomioistuimen on jätettävä käsittelemässään asiassa soveltamatta kaikkia sellaisia kansallisia säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa sellaisen unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen kanssa, jolla on välitön oikeusvaikutus, sekä siihen, että unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antamat tuomiot ovat sitovia.
 - 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää tältä osin, että Romanian perustuslain 148 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään unionin oikeussääntöjen ensisijaisuudesta.
 - 18 Kyseinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että Curtea Constituțională hylkäsi 8.6.2021 antamallaan tuomiolla nro 390/2021 perusteettomana perustuslainvastaisuutta koskevan väitteen, joka oli esitetty useista sisäistä tutkintaosastoa koskevista lainsäädännön säännöksistä.
 - 19 Curtea Constituțională täsmensi kyseisessä tuomiossa ensiksi muun muassa, että koska unionin oikeudelle tunnustettua ensisijaisuutta rajoittaa Romanian oikeusjärjestyksessä vaatimus kansallisen perustuslaillisen identiteetin kunnioittamisesta, sen tehtävänä on varmistaa Romanian perustuslain etusija Romanian alueella. Se katsoo näin ollen, että vaikka yleisellä tuomioistuimella on toimivalta tutkia kansallisen lainsäädännön säännöksen yhdenmukaisuus unionin oikeuden kanssa, tällaisella tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tutkia Curtea Constituționalăn Romanian perustuslain 148 §:n mukaiseksi toteaman kansallisen säännöksen yhdenmukaisuutta unionin oikeuden kanssa.
 - 20 Curtea Constituțională katsoo niin ikään, että 18.5.2021 annetun tuomion Asociația "Forumul Judecătorilor Din România" ym. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393) tuomiolauselman 7 kohta on perusteeton Romanian perustuslakiin nähden. Perustuslain 148 §:ssä vahvistetaan unionin oikeuden ensisijaisuus sen kanssa ristiriidassa oleviin kansallisen lainsäädännön säännöksiin nähden, mutta päätöksen 2006/928 mukaisesti laaditut kertomukset eivät sisällöltään ja vaikutuksiltaan ole unionin oikeuden oikeussääntöjä, joita kansallisen tuomioistuimen olisi sovellettava ensisijaisesti sivuuttamalla niiden vastaisen kansallisen oikeussäännön.

- 21 Curtea Constituțională täsmensi tässä 8.6.2021 antamassaan tuomiossa nro 390/2021 lopuksi, että jos jotkut tuomioistuimet jättäisivät omasta aloitteestaan soveltamatta unionin oikeuden vastaisina pitämiään kansallisia säännöksiä, kun toiset tuomioistuimet soveltaisivat samoja säännöksiä pitäen niitä unionin oikeuden mukaisina, oikeusvarmuus heikkenisi huomattavasti, mikä johtaisi oikeusvaltion periaatteen loukkaamiseen.
- 22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tässä yhteydessä, että sen on ratkaistava, onko sen noudatettava Curtea Constituționalăn oikeuskäytäntöä, kuten Romanian oikeudessa säädetään, vai unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ratkaistakseen, onko sillä toimivalta tutkia sisäisen tutkintaosaston perustamisesta annetun lainsäädännön yhdenmukaisuutta unionin oikeuden kanssa.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että siinä tapauksessa, että se päättää noudattaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja arvioida kyseisen lainsäädännön yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, asianomaiset tuomarit joutuvat alttiiksi kurinpitomenettelylle ja mahdolliselle virasta pidättämiselle, koska Curtea Constituționalăn ratkaisun noudattamatta jättäminen merkitsee Romanian oikeuden mukaan kurinpitovirheestä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensopivuudesta unionin oikeuden ja erityisesti tuomareiden riippumattomuuden periaatteen kanssa, jossa sallitaan kurinpitoseuraamusten määrääminen tuomarille, joka on unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla tutkinut kansallisen säännöksen yhdenmukaisuutta unionin oikeuden kanssa asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen antaman ratkaisun vastaisesti.
- 24 Lehdistössä julkaistuista tiedoista ja Curtea de Apel Piteștiä (ylioikeus, Pitești, Romania) saatavilla olevista tiedoista ilmenee lisäksi, että kurinpitomenettely on jo aloitettu sellaista tuomaria vastaan, joka pääasiassa kyseessä olevaan menettelyyn verrattavissa olevassa menettelyssä katsoi, että Romanian lainsäädäntö, jolla sisäinen tutkintaosasto perustettiin, on unionin oikeuden vastainen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on kyseenalaista, onko tällainen kurinpitomenettely yhteensopiva unionin oikeuden kanssa.
- 25 Näissä olosuhteissa Curtea de Apel Craiova (ylioikeus, Craiova, Romania) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja [perusoikeuskirjan] 47 artiklan kanssa, vahvistettu tuomareiden riippumattomuuden periaate esteenä Romanian perustuslain 148 §:n 2 momentin kaltaiselle kansalliselle säännökselle ja erityisesti Curtea Constituționalăn (perustuslakituomioistuin) ratkaisussaan nro 390/2021 [8.6.2021] sille antamalle tulkinnalle, jonka mukaan kansalliset tuomioistuimet eivät voi tutkia Curtea Constituționalăn ratkaisulla perustuslainmukaiseksi todetun kansallisen säännöksen yhdenmukaisuutta unionin oikeuden säännösten kanssa?
- 2) Onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja [perusoikeuskirjan] 47 artiklan kanssa, vahvistettu tuomareiden riippumattomuuden periaate esteenä [lain nro 303/2004] 99 §:n § kohdan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jossa sallitaan kurinpitomenettelyn aloittaminen ja kurinpitoseuraamusten määrääminen Curtea Constituționalăn ratkaisua noudattamatta jättäneelle tuomarille tapauksessa, jossa tämä on todennut, että unionin oikeutta on sovellettava ensisijaisesti suhteessa

perustuslakituomioistuimen ratkaisun perusteisiin, kun kyseisellä kansallisella säännöksellä kyseiseltä tuomarilta evätään mahdollisuus soveltaa ensisijaiseksi katsomaansa unionin tuomioistuimen tuomiota?

- 3) Onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja [perusoikeuskirjan] 47 artiklan kanssa, vahvistettu tuomareiden riippumattomuuden periaate esteenä kansallisille tuomioistuinkäytännöille, joilla kielletään kurinpitoseuraamuksen uhalla tuomaria soveltamasta [unionin tuomioistuimen] oikeuskäytäntöä rikosoikeudellisissa menettelyissä, kuten rikosoikeudellisen menettelyn kohtuullista kestoa koskevassa valitusasiassa, josta säädetään [rikosprosessilain] 488¹ §:ssä?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt unionin tuomioistuinta käsittelemään tämän ennakkoratkaisupyynnön kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä tai toissijaisesti Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa määrätystä nopeutetusta menettelyssä.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on vedonnut pyyntönsä tueksi siihen, että nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön taustalla oleva asia koskee Romanian tuomioistuinten riippumattomuuden vakavaa loukkaamista ja että pääasiassa kyseessä olevaan kansalliseen lainsäädäntöön liittyvä epävarmuus voi vaikuttaa SEUT 267 artiklassa määrätyn ennakkoratkaisumenettelyn muodostaman oikeudellisen yhteistyön järjestelmän toimintaan.
- 28 Siltä osin kuin ensiksi on kyse kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltamista koskevasta pyynnöstä, unionin tuomioistuimen ensimmäinen jaosto päätti 30.7.2021 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan olla hyväksymättä tätä pyyntöä.
- 29 Siltä osin kuin toiseksi on kyse nopeutettua menettelyä koskevasta pyynnöstä, on muistutettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unionin tuomioistuimen presidentti voi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä tai poikkeuksellisesti omasta aloitteestaan päättää esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, että ennakkoratkaisupyynnö käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos asian laatu edellyttää, että asia käsitellään ensi tilassa.
- 30 Unionin tuomioistuimen presidentti päätti 12.8.2021 esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan hyväksyä pyynnön tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä.
- 31 On näet niin, että kun asiassa ilmenee vakavaa epävarmuutta kansalliseen valtiosääntöoikeuteen ja unionin oikeuteen liittyvistä perustavanlaatuisista kysymyksistä, tällaisen asian erityisolosuhteiden perusteella voi olla tarpeen käsitellä asia työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdan mukaisesti ensi tilassa (määräys 19.10.2018, Wightman ym., C-621/18, ei julkaistu, EU:C:2018:851, 10 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Kun otetaan huomioon se perustavanlaatuinen merkitys, joka Romanian ja unionin oikeusjärjestykselle on tässä asiassa esiin tulevilla kysymyksillä, jotka koskevat tämän jäsenvaltion yleisten tuomioistuinten ja perustuslakituomioistuimen välisiä suhteita sekä tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta ja unionin oikeuden ensisijaisuutta, unionin tuomioistuimen ensi

tilassa antama vastaus on omiaan hälventämään ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen vakavaa epävarmuutta, mikä oikeuttaa tämän asian käsittelyn työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määritellyin edellytyksin.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan jäsenvaltion yleisillä tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa tutkia sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, jonka kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on todennut olevan sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukainen, jossa veloitetaan noudattamaan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.
- 34 Todettakoon ensiksi, että koska ensimmäinen kysymys koskee perusoikeuskirjan 47 artiklan tulkintaa, on korostettava, että tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden tunnustaminen tietyssä yksittäistapauksessa edellyttää, että henkilö, joka vetoaa siihen, vetoaa unionin oikeudessa taattuihin oikeuksiin tai vapauksiin (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2020, Luxemburgin valtio (Muutoksenhakuoikeus verotietopyyntöön), C-245/19 ja C-246/19, EU:C:2020:795, 55 kohta ja tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 41 kohta) tai että tämä henkilö on sellaisten syytetoimien kohteena, jotka merkitsevät perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua unionin oikeuden soveltamista (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 204 kohta).
- 35 Ennakkoratkaisupyynnöstä ei kuitenkaan ilmene, että RS vetoaisi hänellä unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen nojalla olevaan oikeuteen tai että hän olisi sellaisten syytetoimien kohteena, jotka merkitsevät unionin oikeuden soveltamista.
- 36 Näin ollen perusoikeuskirjan 47 artiklaa ei voida sellaisenaan soveltaa pääasiassa.
- 37 SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa veloitetaan kuitenkin kaikki jäsenvaltiot säätämään tarvittavista oikeussuojakeinoista muun muassa perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettua tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, joten viimeksi mainittu määräys on otettava asianmukaisesti huomioon tulkittaessa SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa (tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Siltä osin kuin kyse on jäsenvaltion yleisten tuomioistuinten ja perustuslakituomioistuimen välisistä suhteista, jotka ovat ensimmäisen kysymyksen kohteena, on syytä muistuttaa, että vaikka oikeuslaitoksen järjestäminen jäsenvaltioissa, perustuslakituomioistuimen perustaminen, kokoonpano ja toiminta mukaan lukien, kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin kyseistä toimivaltaa käyttäessään noudatettava niille unionin oikeuden ja erityisesti SEU 2 ja 19 artiklan nojalla kuuluvia veloitteita (ks. vastaavasti tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 52 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 216 kohta).

- 39 SEU 19 artiklasta johtuvien velvoitteiden osalta on korostettava, että tässä määräyksessä, jossa SEU 2 artiklassa vahvistettu oikeusvaltion arvo konkretisoituu, kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtäväksi annetaan taata unionin oikeuden täysi soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja yksityisille unionin oikeuden nojalla kuuluva oikeussuoja (tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 47 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 217 kohta).
- 40 Hyvin vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että tämän oikeussuojan takaamiseksi jokaisen jäsenvaltion on SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla varmistettava, että elimet, joiden tehtävänä on lausua unionin oikeudessa tarkoitettuina ”tuomioistuimina” unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyvistä kysymyksistä ja jotka kuuluvat näin ollen sen oikeussuojakeinojen järjestelmään unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, täyttävät tehokkaan oikeussuojan vaatimukset, joihin kuuluu muun muassa riippumattomuus (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 220 ja 221 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 41 SEU 19 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan perustuvaan tuomioistuinten riippumattomuuden vaatimukseen sisältyy kaksi osatekijää. Ensimmäinen, ulkoinen osatekijä edellyttää, että asianomainen elin huolehtii tehtävistään itsenäisesti olematta missään hierarkkisessa tai alisteisessa suhteessa mihinkään tahoon ja ottamatta vastaan määräyksiä tai ohjeita miltei taholta, ja se on siis suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa sen jäsenten päätöksenteon riippumattomuuden ja vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa. Toinen, sisäinen osatekijä liittyy puolestaan puolueettomuuden käsitteeseen ja merkitsee sitä, että tuomioistuin ylläpitää yhtäläistä etäisyyttä oikeusriidan asianosaisiin ja intresseihin, joita heillä on oikeusriidan kohteeseen. Tämä osatekijä edellyttää objektiivisuuden noudattamista ja sitä, ettei elimellä ole muuta intressiä asian ratkaisun lopputulokseen kuin pelkkä oikeussääntöjen soveltaminen (ks. vastaavasti tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 72 ja 73 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 224 kohta).
- 42 Oikeusvaltion toiminnalle tunnusomaisen vallanjako-opin mukaisesti on erityisesti taattava tuomioistuinten riippumattomuus lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta (tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 124 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 228 kohta).
- 43 Kuten tämän tuomion 38 kohdassa muistutetaan tuomioistuinlaitoksen järjestämisen osalta, SEU 2 artiklassa ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tai missään muussakaan unionin oikeuden säännöksessä tai määräyksessä ei edellytetä jäsenvaltioilta mitään tiettyä perustuslaillista mallia, jolla säänneltäisiin valtion eri vallankäyttäjien välisiä suhteita ja vuorovaikutusta muun muassa siltä osin kuin kyse on niiden toimivallan määrittelemisestä ja rajaamisesta. SEU 4 artiklan 2 kohdan mukaan unioni kunnioittaa jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön rakenteita. Jäsenvaltioiden on kuitenkin valitessaan perustuslaillista malliaan noudatettava muun muassa näistä unionin oikeuden määräyksistä johtuvaa tuomioistuinten riippumattomuuden vaatimusta (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 229 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 44 Näin ollen SEU 2 artikla ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja päätös 2006/928 eivät ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan perustuslakituomioistuimen ratkaisut sitovat yleisiä tuomioistuimia, kunhan kansallisessa oikeudessa taataan kyseisen perustuslakituomioistuimen riippumattomuus erityisesti lainsäädäntö- ja täytäntöönpanovallasta, sellaisena kuin sitä edellytetään näissä määräyksissä ja säännöksissä. Jos sitä vastoin kansallisessa oikeudessa ei taata tätä riippumattomuutta, kyseiset unionin oikeussäännöt ovat esteenä tällaiselle kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, koska tällainen perustuslakituomioistuin ei kykene varmistamaan SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytettyä tehokasta oikeussuojaa (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 230 kohta).
- 45 Edellä esitetystä seuraa, että jollei edellisessä kohdassa mainitusta muuta johdu, SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan jäsenvaltion yleiset tuomioistuimet ovat kansallisen valtiosääntöoikeuden nojalla sidottuja kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen ratkaisuun, jossa todetaan kansallinen lainsäädäntö kyseisen jäsenvaltion perustuslain mukaiseksi.
- 46 Näin ei kuitenkaan voi olla silloin, kun tällaisen lainsäädännön tai käytännön soveltaminen merkitsee sitä, että suljetaan täysin pois näiden yleisten tuomioistuinten toimivalta arvioida sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, jonka kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on todennut sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukaiseksi, jossa säädetään unionin oikeuden ensisijaisuudesta.
- 47 Unionin tuomioistuin on näet todennut ETY:n perustamissopimusta koskevassa vakiintuneessa oikeuskäytännössään, että yhteisön perustamissopimuksilla on, toisin kuin tavanomaisilla kansainvälisillä sopimuksilla, otettu käyttöön uusi oikeusjärjestys, joka on perustamissopimusten voimaantulon yhteydessä sisällytetty jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksiin ja jota kansallisten tuomioistuinten on sovellettava. Jäsenvaltiot ovat tällä uudella oikeusjärjestyksellä, jolla on omat toimielimet ja jonka oikeussubjekteja ovat sekä jäsenvaltiot että niiden kansalaiset, rajoittaneet suvereenia oikeuksiaan perustamissopimuksissa määritellyillä aloilla (ks. vastaavasti tuomio 5.2.1963, van Gend & Loos, 26/62, EU:C:1963:1, s. 23; tuomio 15.7.1964, Costa, 6/64, EU:C:1964:66, s. 1158 ja 1159 ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 245 kohta).
- 48 Niinpä yhteisöjen tuomioistuin totesi 15.7.1964 antamassaan tuomiossa Costa (6/64, EU:C:1964:66, s. 1158–1160), että siitä, että ETY:n perustamissopimuksella perustettiin oma oikeusjärjestys, jonka jäsenvaltiot ovat vastavuoroisuuden perusteella hyväksyneet, seuraa, etteivät ne voi asettaa myöhemmälle yksipuoliselle toimenpiteelle etusijaa tähän oikeusjärjestykseen nähden eivätkä vedota mihinkään kansallisen oikeuden sääntöön ETY:n perustamissopimuksesta johtuvaa oikeutta vastaan, koska muuten perustamissopimukseen perustuva oikeus menettäisi yhteisöluonteensa ja itse yhteisön oikeudellinen perusta saatettaisiin kyseenalaiseksi. Lisäksi oikeuskäytännössä on korostettu, että yhteisön oikeuden täytäntöönpanon tehokkuus ei voi vaihdella jäsenvaltiosta toiseen myöhemmän kansallisen lainsäädännön hyväksi vaarantamatta ETY:n perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista tai aiheuttamatta perustamissopimuksessa kiellettyä kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää (tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 246 kohta).

- 49 Nämä unionin oikeusjärjestyksen olennaiset ominaispiirteet ja unionin oikeuden noudattamisen tärkeys on lisäksi vahvistettu ratifioimalla varaumitta ETY:n perustamissopimuksen muuttamisesta tehdyt sopimukset ja erityisesti Lissabonin sopimus. Jäsenvaltioiden hallitusten edustajat muistuttivat nimittäin Lissabonin sopimusta hyväksyessään nimenomaisesti tämän sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetystä julistuksessaan N:o 17 Euroopan unionin oikeuden ensisijaisuudesta (EUVL 2012, C 326, s. 346), että ”unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perussopimukset ja unionin niiden nojalla antama lainsäädäntö ovat ensisijaisia jäsenvaltioiden oikeuteen nähden [tässä] oikeuskäytännössä määriteltyjen edellytysten mukaisesti” (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 248 kohta).
- 50 Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen unionin tuomioistuin on vakiintuneesti vahvistanut aikaisemman oikeuskäytännön, joka koskee unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta, joka velvoittaa kaikki jäsenvaltioiden elimet huolehtimaan unionin eri oikeussääntöjen täyden vaikutuksen toteutumisesta, joten jäsenvaltioiden oikeudella ei voida puuttua siihen vaikutukseen, joka näillä eri oikeussäännöillä katsotaan olevan mainittujen valtioiden alueella (tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 250 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla se, että jäsenvaltio vetoaa kansallisen oikeuden säännöksiin, vaikka ne olisivatkin perustuslain tasoisia, ei saa vahingoittaa unionin oikeuden yhtenäisyyttä ja tehokkuutta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen vaikutukset nimittäin koskevat kaikkia jäsenvaltion elimiä kansallisten säännösten – mukaan lukien perustuslaintasoiset säännökset – voimatta tätä estää (tuomio 17.12.1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, 3 kohta ja tuomio 21.12.2019, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 251 kohta).
- 52 Unionin tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta tulkita unionin oikeutta lopullisesti (ks. vastaavasti tuomio 2.9.2021, Moldovan tasavalta, C-741/19, EU:C:2021:655, 45 kohta), joten sen on tätä toimivaltaa käyttäessään täsmennettävä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen ulottuvuutta unionin oikeuden merkityksellisten säännösten kannalta, eikä tämä ulottuvuus voi riippua kansallisen oikeuden säännösten tulkinnasta eikä kansallisen tuomioistuimen unionin oikeussäännöistä tekemästä tulkinnasta, joka ei vastaa unionin tuomioistuimen tulkintaa (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2019, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 254 kohta).
- 53 Tältä osin on erityisesti muistutettava, että unionin oikeuden ensisijaisuutta koskevalla periaatteella veloitetaan kansallinen tuomioistuin, jonka tehtävänä on toimivaltansa rajoissa soveltaa unionin oikeussääntöjä, varmistamaan silloin, kun se ei voi tulkita kansallista säännöstöä unionin oikeuden vaatimusten mukaisesti, unionin oikeuden vaatimusten täysi vaikutus käsiteltäväkseen saatetussa asiassa jättäen tarvittaessa omasta aloitteestaan soveltamatta kaikkea sellaisen unionin oikeussäännön, jolla on välitön oikeusvaikutus, kanssa ristiriidassa olevaa, myös myöhempää kansallista lainsäädäntöä tai käytäntöä ilman, että sen olisi pyydettävä tai odotettava, että tällainen kansallinen lainsäädäntö tai käytäntö ensin poistetaan lainsäädäntöteitse tai jollakin muulla perustuslain mukaisella keinolla (ks. vastaavasti tuomio 9.3.1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, 24 kohta; tuomio 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, 61 ja 62 kohta ja tuomio 21.1.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 252 kohta).

- 54 Kuten tämän tuomion 39 kohdassa on muistutettu, SEU 19 artiklan 1 kohdassa edellytettyä velvollisuutta soveltaa täysimääräisesti kaikkia unionin oikeuden oikeussääntöjä, joilla on välitön oikeusvaikutus, on pidettävä välttämättömänä sen takaamiseksi, että unionin oikeutta sovelletaan täysimääräisesti kaikissa jäsenvaltioissa.
- 55 Tämän velvollisuuden kunnioittaminen on tarpeen myös sen varmistamiseksi, että kunnioitetaan jäsenvaltioiden yhdenvertaisuutta perussopimuksiin nähden, mikä sulkee pois mahdollisuuden asettaa millekään yksipuoliselle toimenpiteelle etusijaa unionin oikeusjärjestykseen nähden (ks. vastaavasti tuomio 21.1.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 249 kohta), ja se ilmentää SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrättyä vilpittömän yhteistyön periaatetta, joka velvoittaa jättämään soveltamatta kaikkia sellaisia kansallisia oikeussääntöjä, jotka mahdollisesti ovat ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, riippumatta siitä, onko nämä kansalliset oikeussäännöt annettu aikaisemmin vai myöhemmin kuin unionin oikeussääntö, jolla on välitön oikeusvaikutus (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2010, Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, 55 kohta ja tuomio 21.1.2021, Whiteland Import Export, C-308/19, EU:C:2021:47, 31 kohta).
- 56 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien katsoo, että sen on pääasian ratkaisemiseksi arvioitava sisäisen tutkintaosaston perustamisesta annetun kansallisen lainsäädännön yhteensoveltuvuutta SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja päätöksen 2006/928 liitteessä mainittujen, oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla sovellettavien erityisten arviointiperusteiden kanssa.
- 57 Näin ollen on syytä muistuttaa yhtäältä, että unionin tuomioistuin on jo katsonut, että tällainen kansallinen lainsäädäntö kuuluu päätöksen 2006/928 soveltamisalaan ja että sen on tämän vuoksi oltava unionin oikeudesta ja erityisesti SEU 2 artiklasta ja SEU 19 artiklan 1 kohdasta johtuvien vaatimusten mukaista (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393, 183 ja 184 kohta).
- 58 Toisaalta sekä SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta että tämän tuomion 56 kohdassa mainitut arviointiperusteet on muotoiltu selvin ja täsmällisin sanamuodoin eikä niihin liity mitään ehtoja, joten niillä on välitön oikeusvaikutus (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393, 249 ja 250 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym. C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 253 kohta).
- 59 Tästä seuraa, että jos Romanian yleiset tuomioistuimet eivät voi tulkita kansallisia säännöksiä mainitun määräyksen tai mainittujen arviointiperusteiden mukaisesti, niiden on omaa päätösvaltaansa käyttäen jätettävä soveltamatta näitä kansallisia säännöksiä.
- 60 Tältä osin on tosin todettava, että asian kannalta merkityksellisen kansallisen lainsäädännön mukaan, sellaisena kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sen kuvannut, kyseisillä yleisillä tuomioistuimilla on lähtökohtaisesti toimivalta arvioida, ovatko Romanian lainsäädännön säännökset yhteensopivia kyseisten unionin oikeussääntöjen kanssa, eikä niiden tarvitse tässä tarkoituksessa esittää pyyntöä kansalliselle perustuslakituomioistuimelle.

- 61 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee kuitenkin, että näillä yleisillä tuomioistuimilla ei enää ole tätä toimivaltaa, kun kansallinen perustuslakituomioistuin on todennut, että kyseessä olevat lain säännökset ovat sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukaisia, jossa säädetään unionin oikeuden ensisijaisuudesta, koska kyseisten tuomioistuinten on noudatettava tätä perustuslakituomioistuimen tuomiota.
- 62 Tässä yhteydessä on muistutettava, että toimivalta tehdä jo unionin oikeuden soveltamisen ajankohtana kaikki se, mikä on tarpeen sellaisen kansallisen lainsäädännön tai käytännön sivuuttamiseksi, joka mahdollisesti estää unionin oikeussääntöjen, joilla on välitön oikeusvaikutus, täyden tehokkuuden, on erottamaton osa unionin oikeutta soveltavien tuomioistuinten tehtävää, joka kuuluu kansalliselle tuomioistuimelle, jonka tehtävänä on soveltaa toimivaltansa puitteissa näitä oikeussääntöjä, joten tämän toimivallan käyttö on SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta johtuvaan tuomioistuinten riippumattomuuteen luonnostaan kuuluva tae (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 257 kohta).
- 63 Unionin oikeuden luonteeseen perustuvien vaatimusten kanssa olisivat näin ollen yhteensopimattomia kaikki sellaiset kansalliset lainsäädännöt tai käytännöt, jotka heikentäisivät unionin oikeuden tehokkuutta estämällä sen, että unionin oikeuden soveltamiseen toimivaltainen tuomioistuin voi jo unionin oikeuden soveltamisajankohtana tehdä kaiken tarpeellisen sellaisten kansallisten säännösten tai käytäntöjen syrjäyttämiseksi, jotka mahdollisesti estävät unionin normien, joilla on välitön oikeusvaikutus, täyden tehokkuuden (ks. vastaavasti tuomio 9.3.1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, 22 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 258 kohta). Näin olisi silloin, kun siinä tilanteessa, että kansallinen laki on ristiriidassa unionin oikeussäännön kanssa, tämän ristiriidan ratkaiseminen kuuluisi sen tuomioistuimen sijasta, jonka tehtävänä on varmistaa unionin oikeuden soveltaminen, jollekin muulle elimelle, jolla olisi omaa harkintavaltaa (ks. vastaavasti tuomio 9.3.1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, 23 kohta ja tuomio 22.6.2010, Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 44 kohta).
- 64 Lisäksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otetun ennakkoratkaisumenettelyn tarkoituksena on varmistaa kaikissa olosuhteissa, että unionin oikeudella on sama vaikutus kaikissa jäsenvaltioissa, ja siten ehkäistä eroavaisuudet unionin oikeuden, jota kansallisten tuomioistuinten on sovellettava, tulkinnassa ja varmistaa tämä soveltaminen. Tässä tarkoituksessa mainitussa artiklassa annetaan kansallisille tuomioistuimille keino voittaa vaikeudet, joita saattaa aiheutua vaatimuksesta antaa unionin oikeudelle täysi vaikutus jäsenvaltioiden tuomioistuinjärjestelmissä. Kansallisilla tuomioistuimilla on siten mitä laajin oikeus ja jopa velvollisuus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on tullut esille niiden ratkaisua edellyttävä kysymys unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta tai pätevyyden arvioinnista (tuomio 16.12.2021, AB ym. (Yleisen armahduksen kumoaminen), C-203/20, EU:C:2021:1016, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 65 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisumenettelyllä käyttöön otetun unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön ja näin siis unionin oikeuden tehokkuus olisi uhattuna, jos jäsenvaltion perustuslakituomioistuimelle tehdystä perustuslainvastaisuutta koskevasta väitteestä annettu ratkaisu voisi estää kansallista tuomioistuinta, jonka käsiteltävänä on tätä oikeutta koskeva oikeusriita, käyttämästä mahdollisuutta tai tarvittaessa täyttämästä velvollisuutta, joka johtuu SEUT 267 artiklasta, esittää unionin tuomioistuimelle unionin oikeuden toimien tulkintaa tai pätevyyttä koskevia kysymyksiä, jotta se voi ratkaista, onko

kansallinen sääntö yhteensopiva unionin oikeuden kanssa (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2010, Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 45 kohta; tuomio 5.7.2016, Ognyanov, C-614/14, EU:C:2016:514, 25 kohta ja tuomio 23.11.2021, IS (Välipäätöksen lainvastaisuus), C-564/19, EU:C:2021:949, 73 kohta).

- 66 Siinä tapauksessa, että jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on todennut, että lainsäädännön säännökset ovat sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukaisia, jossa säädetään unionin oikeuden ensisijaisuudesta, tämän tuomion 61 kohdassa kuvatun kaltainen kansallinen sääntö tai käytäntö estäisi kyseessä olevien unionin oikeussääntöjen täyden tehokkuuden, koska se estäisi yleistä tuomioistuinta, jonka on varmistettava unionin oikeuden soveltaminen, itse arvioimasta näiden lainsäädännön säännösten yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa.
- 67 Tällaisen kansallisen säännön tai käytännön soveltaminen heikentäisi myös ennakkoratkaisujärjestelmällä käyttöön otetun unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön tehokkuutta, koska sillä saataisiin yleinen tuomioistuin, jonka ratkaistavaksi asia on saatettu, luopumaan esittämästä ennakkoratkaisupyyntöä unionin tuomioistuimelle, jotta se noudattaisi asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen ratkaisuja.
- 68 Edellisissä kohdissa esitetyt toteamukset pätevät sitäkin suuremmalla syyllä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoittaman kaltaisessa tilanteessa, jossa asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen ratkaisussa kieltäydytään noudattamasta unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antamaa tuomiota muun muassa kyseisen jäsenvaltion perustuslaillisen identiteetin ja sen näkemyksen perusteella, että unionin tuomioistuin on ylittänyt toimivaltansa.
- 69 Tältä osin on tosin syytä huomauttaa, että unionin tuomioistuinta voidaan SEU 4 artiklan 2 kohdan nojalla pyytää tarkistamaan, että unionin oikeuteen perustuvalla velvollisuudella ei loukata jäsenvaltion kansallista identiteettiä (ks. vastaavasti tuomio 17.7.2014, Torresi, C-58/13 ja C-59/13, EU:C:2014:2088, 58 kohta ja tuomio 5.6.2018, Coman ym., C-673/16, EU:C:2018:385, 46 kohta).
- 70 Kyseisen määräyksen tarkoituksena tai vaikutuksena ei sitä vastoin ole sallia jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen sillä olevien, muun muassa SEU 4 artiklan 2 ja 3 kohtaan sekä SEU 19 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan perustuvien velvoitteiden vastaisesti jättää soveltamatta unionin oikeussääntöä sillä perusteella, että kyseisessä oikeussäännössä loukataan asianomaisen jäsenvaltion kansallista identiteettiä, sellaisena kuin kansallinen perustuslakituomioistuin on sen määritellyt.
- 71 Jos jäsenvaltion perustuslakituomioistuin katsoo, että unionin johdetun oikeuden säännös, sellaisena kuin unionin tuomioistuin sitä tulkitsee, loukkaa tämän jäsenvaltion kansallisen identiteetin kunnioittamista koskevaa velvollisuutta, kyseisen perustuslakituomioistuimen on lykättävä asian käsittelyä ja pyydettävä unionin tuomioistuimelta SEU 267 artiklan nojalla ennakkoratkaisua tämän säännöksen pätevyuden arvioimiseksi SEU 4 artiklan 2 kohdan valossa, koska ainoastaan unionin tuomioistuimella on toimivalta todeta unionin toimen pätemättömyys (ks. vastaavasti tuomio 22.10.1987, Foto-Frost, 314/85, EU:C:1987:452, 20 kohta ja tuomio 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. parlamentti ja neuvosto, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 96 kohta).

- 72 Lisäksi on niin, että koska – kuten tämän tuomion 52 kohdassa on muistutettu – unionin tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta tulkita lopullisesti unionin oikeutta, jäsenvaltion perustuslakituomioistuin ei voi unionin oikeuden säännöksistä ja määräyksistä, mukaan lukien SEUT 267 artikla, tekemänsä oman tulkinnan perusteella katsoa pätevästi, että unionin tuomioistuin on antanut tuomion toimivaltansa ylittäen, ja näin ollen kieltäytyä noudattamasta unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antamaa tuomiota.
- 73 Korostettakoon tältä osin, että SEUT 267 artiklan mukaisella ennakkoratkaisumenettelyllä, joka on perussopimuksilla luodun tuomioistuinjärjestelmän kantava voima, otetaan käyttöön tuomioistuinten välinen vuoropuhelu unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten välillä tavoitteena varmistaa, että unionin oikeutta tulkitaan yhtenäisesti, jolloin voidaan siis varmistaa sen johdonmukaisuus, täysi vaikutus ja itsenäisyys sekä viime kädessä perussopimuksilla luodun oikeuden ominaisuus (ks. vastaavasti lausunto 2/13 (Unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen), 18.12.2014, EU:C:2014:2454, 176 kohta ja tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 27 kohta).
- 74 Kansallinen tuomioistuin on käsiteltäväkseen saatettua asiaa ratkaistessaan sidottu unionin tuomioistuimen tässä menettelyssä antamaan ratkaisuun unionin oikeuden tulkinnan osalta (ks. vastaavasti tuomio 3.2.1977, Benedetti, 52/76, EU:C:1977:16, 26 kohta ja tuomio 11.12.2018, Weiss ym., C-493/17, EU:C:2018:1000, 19 kohta).
- 75 Kansallisen tuomioistuimen, joka on käyttänyt sille SEUT 267 artiklan toisessa kohdassa annettua mahdollisuutta, on siis tapauksen niin vaatiessa sivuutettava ylemmän kansallisen tuomioistuimen arvioinnit, jos se katsoo unionin tuomioistuimen tekemän tulkinnan perusteella, että ne eivät ole unionin oikeuden mukaisia, ja tapauksen niin vaatiessa jätettävä soveltamatta kansallista oikeussääntöä, jonka mukaan sen on noudatettava tämän ylemmän tuomioistuimen ratkaisuja (ks. vastaavasti tuomio 5.10.2010, Elchinov, C-173/09, EU:C:2010:581, 30 ja 31 kohta).
- 76 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että tätä sovelletaan myös silloin, kun yleistä tuomioistuinta sitoo kansallisen prosessioikeudellisen säännön nojalla kansallisen perustuslakituomioistuimen ratkaisu, jonka se katsoo olevan unionin oikeuden vastainen (ks. vastaavasti tuomio 15.1.2013, Križan ym., C-416/10, EU:C:2013:8, 71 kohta).
- 77 Lisäksi on niin, että koska tulkinnalla, jonka unionin tuomioistuin SEUT 267 artiklassa sille annettua toimivaltaa käyttäen antaa unionin oikeussäännölle, tarvittaessa selvennetään ja täsmennetään kyseisen oikeussäännön merkitystä ja ulottuvuutta niin, että unionin tuomioistuimen tulkinnasta ilmenee, miten tätä oikeussääntöä täytyy tai olisi täytynyt tulkita ja soveltaa sen voimaantulosta lähtien (ks. vastaavasti tuomio 27.3.1980, Denkvit italiana, 61/79, EU:C:1980:100, 16 kohta ja tuomio 18.11.2021, Belgian valtio (Lentäjien koulutus), C-413/20, EU:C:2021:938, 53 kohta), on katsottava, että yleisen tuomioistuimen täytyy unionin oikeussääntöjen täyden tehokkuuden varmistamiseksi sivuuttaa käsiteltäväkseen saatetussa asiassa arvioinnit, jotka on esittänyt kansallinen perustuslakituomioistuin, joka kieltäytyy noudattamasta unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antamaa tuomiota, vaikka tämä tuomio ei perustuisi tämän yleisen tuomioistuimen tähän asiaan liittyen esittämään ennakkoratkaisupyyntöön.
- 78 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja SEU 4 artiklan 2 ja 3 kohdan, SEUT 267 artiklan sekä unionin oikeuden ensisijaisuutta koskevan periaatteen

kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan jäsenvaltion yleisillä tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa tutkia sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, jonka tämän jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on todennut sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukaiseksi, jossa velvoitetaan kunnioittamaan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.

Toinen ja kolmas kysymys

- 79 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, lähinnä, onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, joka mahdollistaa kansallisen tuomarin kurinpidollisen vastuun syntymisen sillä perusteella, että tämä on soveltanut unionin oikeutta, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, sivuuttaen asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen oikeuskäytännön, joka on vastoin unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.
- 80 Aluksi on muistutettava, että perusoikeuskirjan 47 artiklaa ei voida sellaisenaan soveltaa pääasiassa, kuten tämän tuomion 36 kohdassa on todettu.
- 81 Kuten tämän tuomion 41 kohdassa on muistutettu, SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytetään, että niiden elinten riippumattomuus ja puolueettomuus, jotka saattavat joutua ratkaisemaan unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyviä kysymyksiä, säilyy.
- 82 Nämä unionin oikeudessa edellytetyt riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, joiden perusteella yksityisten kaikki perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se täysin neutraali vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa (tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 225 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 83 Siltä osin kuin täsmällisemmin on kyse kurinpidollisesta vastuusta, johon yleisten tuomioistuinten tuomarit voivat kyseisen kansallisen lainsäädännön mukaan joutua, mikäli he jättävät noudattamatta kansallisen perustuslakituomioistuimen ratkaisuja, on totta, että tuomioistuinten riippumattomuuden turvaaminen ei voi johtaa esimerkiksi siihen, että suljettaisiin täysin pois se mahdollisuus, että tuomarin kurinpidollinen vastuu voisi tietyissä täysin poikkeuksellisissa tapauksissa syntyä tuomarin tekemien tuomioistuinratkaisujen perusteella. Tällaisella riippumattomuuden vaatimuksella ei nimittäin selvästikään pyritä suojaamaan tuomareiden mahdollisia vakavia ja täysin anteeksiantamattomia menettelytapoja, joissa olisi kyse esimerkiksi niiden kansallisen oikeuden ja unionin oikeuden sääntöjen, joiden noudattamista heidän on tarkoitus turvata, rikkomisesta tahallisesti ja vilpillisessä mielessä tai erityisen vakavaa ja räikeää huolimattomuutta osoittaen taikka mielivallan harjoittamisesta tai oikeussuojan epäämisestä, kun heidän tehtävänä on heille uskotun tuomiovallan käyttäjinä ratkaista yksityisten heidän käsiteltävikseen saattamat oikeusriidat (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitösäännöt), C-791/19, EU:C:2021:596, 137 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 238 kohta).

- 84 Tuomioistuinten riippumattomuuden säilyttämiseksi ja sen välttämiseksi, että kurinpitojärjestelmän hyväksyttävät tarkoitukset voidaan kiertää ja sitä voidaan käyttää tuomioistuinratkaisujen poliittiseen valvontaan tai tuomareiden painostamiseen, on kuitenkin olennaista, että se, että tuomioistuinratkaisu sisältää mahdollisen virheen kansallisen oikeuden ja unionin oikeuden sääntöjen tulkinnassa ja soveltamisessa tai tosiseikkojen ja todisteiden arvioinnissa, ei voi yksinään johtaa kyseisen tuomarin kurinpidollisen vastuun syntymiseen (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitosäännöt), C-791/19, EU:C:2021:596, 138 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 239 kohta).
- 85 Kansallisten tuomareiden riippumattomuuteen erottamattomasti kuuluva tae on lisäksi se, että tuomareita vastaan ei käynnistetä kurinpitomenettelyjä eikä heille määrätä kurinpitoseuraamuksia sen vuoksi, että he ovat käyttäneet SEUT 267 artiklan mukaista mahdollisuutta saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, mikä kuuluu heidän yksinomaiseen toimivaltaansa (tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 227 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 86 Näin ollen on tärkeää, että tuomarin kurinpidollisen vastuun syntyminen tuomioistuinratkaisun perusteella rajataan tämän tuomion 83 kohdassa mainittujen kaltaisiin täysin poikkeuksellisiin tapauksiin, joihin sovelletaan objektiivisia ja todennettävissä olevia arviointiperusteita, jotka johtuvat hyvää lainkäyttöä koskevista pakottavista vaatimuksista, sekä takeita, joilla pyritään välttämään tuomioistuinratkaisujen sisältöön kohdistuvan ulkoisen painostuksen vaara ja siten poistamaan kaikki yksityisten perustellut epäilyt siitä, ovatko asianomaiset tuomarit ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siitä, ovatko he neutraaleja vastakkain oleviin intresseihin nähden (tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareita koskevat kurinpitosäännöt), C-791/19, EU:C:2021:596, 139 kohta ja tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 240 kohta).
- 87 Tästä seuraa, että SEU 2 artiklaa ja SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan kansallinen tuomari voi joutua kurinpidolliseen vastuuseen aina, kun hän ei noudata kansallisen perustuslakituomioistuimen ratkaisua (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 242 kohta).
- 88 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, tällaisesta kansallisesta lainsäädännöstä tai käytännöstä aiheutuva kansallisten tuomareiden riippumattomuuden loukkaus on myös ristiriidassa SEU 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa tunnustettujen jäsenvaltioiden välisen tasa-arvon ja unionin ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaatteiden, SEUT 267 artiklan sekä unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen kanssa, kun kansallisen tuomarin kurinpitovastuun syntyminen perustuu siihen, että hän ei ole soveltanut asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen ratkaisua, jolla tämä on kieltäytynyt noudattamasta unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antamaa tuomiota.
- 89 Tämä tulkinta on sitäkin välttämättömämpi sen vuoksi, että tällainen kansallisen tuomarin kurinpitovelvollisuuden syntyminen on omiaan vahvistamaan niitä haitallisia vaikutuksia, joita unionin oikeuden vaatimukseen on kansallisella lainsäädännöllä, jonka mukaan jäsenvaltion yleisillä tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa tutkia sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensoveltuvuutta unionin oikeuden kanssa, jonka tämän jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on – kieltäytyen noudattamasta unionin tuomioistuimen

ennakkoratkaisumenettelyssä antamaa tuomiota – katsonut sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukaiseksi, jossa säädetään unionin oikeuden ensisijaisuudesta (ks. analogisesti tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 259 kohta).

- 90 Lisäksi on niin, että vaikka Romanian hallitus ilmoitti istunnossa, että toisen ja kolmannen kysymyksen kohteena olevan kansallisen säännöksen perusteella ei ole määrätty yhtään seuraamusta, on syytä muistuttaa, että jo pelkkä kurinpitomenettelyyn liittyvän tutkinnan aloittamisen mahdollisuus on sellaisenaan omiaan aiheuttamaan painetta henkilöille, jotka hoitavat lainkäyttötehtäviä (ks. vastaavasti tuomio 18.5.2021, Asociația ”Forumul judecătorilor din România” ym., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19, EU:C:2021:393, 199 kohta).
- 91 Ennakkoratkaisupyynnön sisältyvistä tiedoista ei ilmene, että lain nro 303/2004 99 §:n § kohdassa säädetylle yleisten kansallisten tuomioistuinten tuomareiden vastuulle, joka perustuu siihen, ettei Curtea Constituțională ratkaisuja ole noudatettu, olisi asetettu edellytyksiä, joilla voidaan taata, että vastuu on rajattu tämän tuomion 83 kohdassa mainittuihin täysin poikkeuksellisiin tapauksiin, mitä – kuten tämän tuomion 84 ja 86 kohdassa muistutetaan – SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytetään.
- 92 Todettakoon lisäksi, että 21.12.2021 annetun tuomion Euro Box Promotion ym. (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034) 241 kohdassa unionin tuomioistuin on jo katsonut, että mainittuun tuomioon johtaneissa asioissa esitetyistä ennakkoratkaisupyynnöistä ei ilmennyt, että tämä vastuu olisi rajoitettu tällaisiin tapauksiin.
- 93 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja SEU 4 artiklan 2 ja 3 kohdan, SEUT 267 artiklan ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, joka mahdollistaa kansallisen tuomarin kurinpitovastuun syntymisen sillä perusteella, että tämä on soveltanut unionin oikeutta, sellaisena kuin unionin tuomioistuin sitä tulkitsee, sivuuttaen asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituumioistuimen oikeuskäytännön, joka on vastoin unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.

Oikeudenkäyntikulut

- 94 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja SEU 4 artiklan 2 ja 3 kohdan, SEUT 267 artiklan sekä unionin oikeuden ensisijaisuutta koskevan periaatteen kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan jäsenvaltion yleisillä tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa tutkia sellaisen kansallisen lainsäädännön yhteensopivuutta unionin**

oikeuden kanssa, jonka tämän jäsenvaltion perustuslakituomioistuin on todennut sellaisen kansallisen perustuslain säännöksen mukaiseksi, jossa velvoitetaan kunnioittamaan unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.

- 2) SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan ja SEU 4 artiklan 2 ja 3 kohdan, SEUT 267 artiklan ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, joka mahdollistaa kansallisen tuomarin kurinpitovastuun syntymisen sillä perusteella, että tämä on soveltanut unionin oikeutta, sellaisena kuin unionin tuomioistuin sitä tulkitsee, sivuuttaen asianomaisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen oikeuskäytännön, joka on vastoin unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.**

Allekirjoitukset